

ISMERJÜK MEG A KOMONDORT

Már régen volt, valamikor a harmincas években, Salzburg környékén jártam. Nemzetközi vendégekkel teli társas-busz igyekezett felfelé a *Gross-Glockner*-hez vezető úton. Francia nyelvű társalgás folyik mellettem s hirtelen arra lettem figyelmes, hogy *Hongrie*-t emlegetnek. Jobban odafigyelek s az elragadtatás hangján előadott beszámolót hallottam az „*idivazáron*” látottakról, állatokról. Közük a csodálatos „*chien exotique*”-ről, a komondorról.

Ugyan kicsoda, micsoda hát az a komondor, hogy az a debreceni *hídvasáron* járt francia hölgy még a káprázatos havasi tájak közepette sem tudta feledni, s vajon mivel hódíthatta meg őt? Madame, úgy látszik megérezte, mi tudjuk hogy a komondor, a magyar ebajtás egyik legcsodálatosabbja. És mégsem ismerjük eléggé.

Ezzel nem azt akarom mondani, hogy idehaza nem volnának, akik centiméternyi pontossággal ismerik

standard-szabta testméreteit, arra sem gondolok, hogy bizony vannak még s hozzá nem kis számban, akik azt sem tudják, mi fán terem s talán még azt is elhinnék, hogy úrhajós hozta magával a Holdról.

Hogy én mire gondolok? Erről szeretnék az alább következőkben szólni: egészen kivételes — rezervátumszerű — természeti adottságok közepette, több évtizede tartó társas együttélés során szerzett tapasztalatok, közvetlen megfigyelések, néma beszélgetések alapján.

Elkerülhetetlenül szükséges azonban, hogy élménybeszámolóim keretében, ha mindjárt csak vázlatosan is, ismertessem, mintegy bemutassam azt, akiről a beszámoló szól.

Előttünk áll tehát a komondor. Így tisztos távolságból szemlélve is megállapítható, hogy bizony nagytestű állat. Régóta ismert szólam, hogy „*a komondor minél nagyobb, annál jobb*”. Bár betű szerint, mint tenyésztési formula, nem ajánlatos követni (a magasság túlhajtása nemkívánt, gyakran végzetes következményekkel jár) mégis van benne igazság, mert a komondornak valóban magas tereműnek kellett lennie. Itt van mindjárt az ádáz küzdelmekben ősi ellenfele a farkas, nagytermetű (közel 80 cm) volt. No meg itt van a francia hölgy is megcsodálta pödrött szarvú ősi magyar juh, a *racka*. Ennek a marmagassága — ivar szerint — 70—80 cm körül mozog. Hogy mi köze a komondornak a juhhoz? Az, hogy hajdanában a komondor volt a juhnyáj kizárólagos terelő ebe és éppen testnagysága volt az, amit a szilaj természetű magyar juh, respektált. A komondort a terelő szolgálatban később felváltó kistermetű *pulina*k, gyakran fogai segítségét kellett igénybe vennie tekintélyének a biztosítására.

„... a szem figyelmeztető felvillanásából kilángol a tiszteletet, tartózkodást ránkparancsoló őserő...” (Móricz Pál: *Bojtárfogadás a Hortobágyon*)

